

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

A választójog szövetsége.

Óriási a felháborodás és megdöbbenés a kormánypárt táborában, amint híven tükröztetnek vissza a félhivatalosok s az összes, a kormányhoz közel álló lapok.

A nagy megütközésnek és zugolódásnak pedig semmi egyéb oka nincs, mint az, hogy egy erős és erőteljes szövetség történt az általános, titkos választói jog megvalósítása érdekében. Az eszme érdekében, amely a mostani kormányt léteztetett s amelytől ez a kormány mindjárt, a hatalmon érezte magát — elfordult.

Ezért háborodott föl a nemzeti munkapárt és ezért zugolódik a sajtója Justh Gyula pártja ellen, amely elég vakmerő továbbra is hűségesen az elvei mellett s még mindig megakarja valósítani programjának sarkalatos pontját az általános, titkos választói jogot.

Hogy a cél elérése és az eszme diadalra juttatása érdekében a szociáldemokrata párttal szövetségelt Justh Gyula pártja, ez és főképen ez bántja rettenetesen a kormány pártját, amely valósággal hazafiatlan társulásnak mi-

nősíti ezt a szövetekezést, amely pedig a legtisztességesebb és leghazafiasabb intencióik jegyében fogamzott. Bármilyen volna is a rugója azonban ennek a szövetekezésnek, azt helyteleníteni és kritika tárgyává tenni mindenkinek joga van, csak éppen a nemzeti munkapártnak, amelynek a tagjai között igen-igen sokan vannak, akik nem is olyan régen, Kristóffy idején ugyancsak a szociáldemokratapártot mozgósították a választói jog reformja mellett, még pedig teljesen alkotmányellenes alapon. Akik akkor tudták idézni Kossuth Lajos szavait, hogy a haza érdekében még az ördögökkel szövetekezni sem bűn, azoktól ma legalább is nem ildomos a Justh-párt szemére vetni, hogy a szociáldemokraták szervezetében rejlő hatalmas erőt bevonja a választójog eszméje megvalósításának a szolgálatába.

Mi, akik az ország sorsának jobbrafordulását egyedül és kizárólag csakis az általános titkos, egyenlő és községenkénti választói jog törvénybe iktatásától várjuk, mert csak ez idézhet elő olyan gyökeres átalakulást ebben az ezer sebből vérző társadalomban, amely a nemzetet a haladás és teljes függetlenség útjára vezeti, nemhogy semmi kárthatni valót nem látunk a Justh-párt és a szociáldemokrata-párt szövete-

kezésében, hanem a legnagyobb örömmel üdvözljük azt. Üdvözljük, mert nyilvánvaló, hogy ez a szövetekezés, a benne rejlő hatalmas erővel leküzdhetetlen akadályt állít azok elé, akik a választói jog becsületes reformját, magát az általános választói jogot ki akarják forgatni a maga mivoltából s akik csupán annyi változtatást szándékoznak eszközölni a mai választási rendszeren, amennyi a feudális főurak és ezerholdas agrármagnások érdekeit nem sérti. Másrészt pedig örömmel üdvözljük a szövetekezést, mert az feltétlenül egy újabb lépés a várva-várt és az ország érdekében okvetlenül szükséges reform megvalósításához.

Azok, akik a Justh-párt és a szociáldemokraták közös akcióját kárhozzatják, mert hiszen a szövetekezés kizárólag a választójog érdekében való közös akcióból áll, — rémeket látnak, vagy legalább is rémlátásokat akarnak előidézni a nagyközönségben. Már előre hangoztatják, hogy a szövetekezésnek utcai harcok, zavargások, esetleg véres összeütközések lesznek a következményei. Nos, ettől egyáltalán nem kell félni senkinek.

Teljes garanciát nyújt erre nézve nemcsak Justh Gyula személye és az egész függetlenségi párt méltósága, ha-

A szerelemben nincsen gát.

Irtá: Hamvai Kovács Zsigmond.

Az ügyeletes rendőrtisztviselő valami aktát nézeget. Teszi pedig ezt nem annyira azért, mintha annak elintézése sürgős volna, hanem inkább azért, hogy az unalmas esti órákban agyonüsse valamivel az időt.

Böngészgetése közben egyszerre csak kopogás hallatszik az ajtón.

— Ugyan miféle jómadarat kísérhetnek be? — morfondírozott a tisztviselő. Szabad! — szólt aztán, jelezve, hogy a delikvenst be lehet kísélni.

A rendőrség hivatalos képviselője meglepetve látja, hogy a kinyitott ajtón át rendőri kíséret mellett két tisztességesen öltözött fiatal egyén lép be. Az egyik férfi, a másik nő.

Felállt a helyéről s a belépőknek helyet mutatott a hivatalos helyiség egyik szögletében.

A rendőr rövidesen bejelenti, hogy ezt a fiatalpárt az utcán céltalanul látta járnikelni. Megszólította őket s mivel nem tudták magukat igazolni, hogy mi járatban vannak, kötelességének ismerte ide jönni velük.

A rendőrt aztán kiküldte a tisztviselő. Várjon további intézkedésig az előszobában. Ő maga pedig hozzá kezdett a kihallgatáshoz.

Először a ferfit vette vallatára.

- Hogy hívják?
- Demeter Pálnak, tekintetes uram.
- Honnan való?

— Születésemre nézve restei vagyok.

— Mi járatban van, azaz hogy vannak s hogy kerültek ide?

— Szolgálatot akarunk beresni. De még eddig nem sikerült kapnunk.

— Van cselédkönyvük?

— Nincs. És éppen emiatt nem tudunk boldogulni.

— Tudja e, hogy cselédkönyv nélkül, jobban mondva igazolvány nélkül visszakisérik mindkettőjüket a falujokba? Hogy indulhatnak így utnak?

— Nem gondoltuk, hogy ily nagy akadályra bukkanunk... De hát már benne vagyunk a bajban. Tessék valahogy rajtunk segíteni.

A rendőrtisztviselő nem faggatta tovább. Intett neki: álljon félre. S aztán a leányt szólította elő.

— Magának mi a neve?

— Muszáj azt megmondani mindenáron? — szólt a leány oly hangon, amelyből ki lehetett venni, hogy nem tartozik éppen a legmáveletlenebb osztályhoz.

— Hát ezt bizony nekem tudnom kell — volt a tisztviselő válasza. Különbem nem tudhatom, kivel van dolgom.

— Atyám... K... L... főszolgabíró — felel erre a leány tompa hangon. — Kérem azonban, ha lehet, ezt jegyzőkönyvbe nem venni.

A tisztviselőt ez a vallomás annyira meglepte, hogy hirtelenében nem tudta, mit mondjon?

Majd így szólt:

— Hogy vallomását jegyzőkönyvbe ne vegyem, azt nem tehetem. De ha így van, a legnagyobb kimérettel leszek. Ne vegye azonban rossz néven, ha azt kérdelem: mivel igazolja azt amit mond?

— A fivérem itt jogász. Ha más mód nincs, azzal igazolhatom személyazonosságomat.

Mivel a helyzet tisztázása másképp nem volt eszközölhető: a rendőrtisztviselő meghagyta a kint várakozó rendőrnek, hogy ezt és ezt a joghallgató urat kerítse elő bárhol, s mondja meg neki, fáradna el ide — de azonnal.

Nem került sok időbe: a fiatal ember már ott volt a rendőrtisztviselő szobájában.

Alig hogy belépett s meglátta az ott lehajtott fővel álló nőt: odalépett hozzá s nyakába borulva, fájdalmas hangon kérdezte tőle:

— Anna, édes Annám! Hogy kerültél te ide?

A leány nem felelt, csak zokogott. Siró hangján elfojtott minden további magyarázatot.

A rendőrtisztviselő nem faggatta tovább őket. S csak ennyit mondott:

— Távozhatsz! Nincs szükségem tovább egyikükre sem.

II.

Valami félévvel ezután az eset után egyik bódvamen i faluba kellett mennem.

A kocsi melletttem egy vidéki jó ismerősöm állt. Kedélyesen beszélgettünk minden-

nem maga a szociáldemokrata párt komolysága is, amely régen kinőtt már a gyermekorból s régen öntudatos, komoly harcot folytat a választójogért, olyan harcot, amelynek az eszközei között egyáltalában nem szerepel az utca, meg a zavargások.

Hogy a kormánynak és pártjának nem tetszik ez a szövetezés, érthető. Végre is nem kellemes dolog, amidőn valaki nem akarja beváltani az ígértét s akkor erős szövetség alakul, amelynek kimondott célja, hogy az ígértet beváltását kikényszerítse.

Ehez a szövetséghez hamarosan csatlakozik az egész nemzet, amelyet akármilyen hazafiatlannak fog is bélyegezni a kormány sajtója, az általános választói jogot még is ki fogja küzdeni.

Khuen és Bienert a királynál.

Tovább folyik a szemfényvesztés.

Holnap minisztertanács lesz.

Folyik tovább a komédiázás. Gróf Khuen-Héderváry és báró Bienert külön audienciái után ma délelőtt mint a két miniszterelnök együttes kihallgatáson jelent meg a király előtt. Ennek az együttes audienciának az volt a célja, hogy új alapot teremtsen a további tárgyalásoknak és különösen, hogy megállapítsa, mikor kössék meg ezt a kompromisszumot. Ebből a tényből már előre is kitűnik, hogy az osztrák kormány álláspontja az egész vonalon érvényesülni fog, s hogy a Khuen-kormány Bienertékkel megegyezve ugyanazt a szemfényvesztést foly-

tatja, amelynek a bankkérdés tárgyalásakor tanui voltunk. Most csak a nagyobb hatás kedvéért vonták be az uralkodó személyét is és rendeztek együttes kihallgatást. A kompromisszum meg lesz, meg lesz pedig az osztrák felfogásnak megfelelően és a magyar kormány, amely már hozzájárult ahhoz, hogy az új katonai bíraskodásban azok ellen a vádlottak ellen, akik csak németül tudnak Magyarországon is németül folytassák a tárgyalásokat, hozzá fog járulni ahhoz is, hogy német legyen a tárgyalási nyelv akkor is, ha vádlott magyarul és németül tud, vagy pedig, ha e két nyelv egyikét sem érti. Éppen ugy a megegyezés publikálásának időpontjában is teljesíteni fogja Khuen az osztrák kormány kívánságát, mert az osztrák kereszténység-szociálisták különben nem támogatják Bienertékét a választásokon.

A mai együttes audienciáról Bécsből a következőket jelentik:

A király már kora reggel Schönbrunnból a Hofburgba érkezett. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök délelőtt háromnegyed tíz órakor a Hofburgba ment, ahol tíz órakor Bienert báró osztrák miniszterelnökkel együttes kihallgatáson jelent meg a királynál. Az együttes audiencia egy óra hosszúságú volt. Utána illetékes helyről azt az információt adták, hogy az audiencián a két miniszterelnök egy gondolatban találkoztak, amelynek alapján tovább folytatják a tárgyalásokat.

Szóval minden úgy történt, amint azt előre tudni lehetett. Khuen és Bienert folytatják a szemfényvesztést s végül az osztrák álláspont fog győzedelmeskedni.

Gróf Khuen-Héderváry ma délután három órakor visszautazik Budapestre.

Holnap délelőtt a beteg kereskedelmi miniszter lakásán minisztertanács lesz, amelyen Khuen beszámol a bécsi tárgyalások eredményéről.

féléről s kocsink vigan robogott tovább a jókarban tartott széles országuton.

Amint haladunk tovább-tovább: egyszerre csak egy — az ut szélén ballagó — fiatal házaspár vonja magára a figyelmünket.

A férfi fekete gubát viselt a vállán s fejét árvalányhajás pörge kalap fődte. Termetre inkább magas volt, mint alacsony.

A nő szintén igen csinos volt. Fejét szines selyem kendő fedte be. Termetén bokorugró szoknyát viselt s formás lábain fényesre csiszolt, rámás csizma volt látható, melyet a mester akként készített, hogy annak nyirkorgása már néhány lépésnyire elhallatszott.

— Csinos pár! — szólaltam meg én, amint megláttam őket. Ezek alighanem templomba sietnek. Ünnepi viseletük legalább ezt gyaníttatja.

— Barátom! Ez érdekes pár — felelt erre utitársam. Ilyet nem minden faluban, de még városban is ritkán lehet látni.

— Hogy hogy? — kíváncsiskodtam én barátom megjegyzésére. Tudsz róluk valamit?

— Tudok, még pedig igazán megfigyelni valóit. A férfi közönséges parasztleány; a leány, vagyis ma már asszony ellenben uri családból való. Szülei itt laktak egy közeli faluban s nagyon tekintélyes emberek. Talán ismered is őket?

Nagyot néztem, amikor a szülők nevét barátom fölfedte előttem. Ismertem, hanem volt tudomásom arról az érdekes jelenetről is, ami a k...i rendőrség előtt több mint félévvel azelőtt lefolyt.

— Tehát ez lett a folytatása, a K...n

történeteknek? — feleltem én nagy álmélkodva. És elbeszéltem barátomnak: mely szenzációs eset folyt le egy késő esti kihallgatás alkalmával a k...i rendőrség hivatalos helyiségében.

— Hallottam én is afelől a regénybe illő eset felől, — szólott erre barátom.

S bizony ez lett a folytatás. Ma az ott kihallgatott fiatal pár mint férj és feleség élnek együtt.

— De hát a szülők, vagyis a leány szülei beleegyeztek ebbe a házasságba?

— Nem egyeztek biz' azok. Különösen az apa nem. Az hallani sem akart többé a leányáról.

A leány anyja azonban titokban most is segíti őket. Hiába. A nő csak nő. S az anyák elnézőbbek az ily megváltozhatatlan dolgok előtt.

— Csak azt nem értem — folytattam tovább — hogyan fejlődhetett a dolog anynyira, hogy ez a parasztleány annyi akadály dacára véglegesen megtudta nyerni annak az urileánynak a tetszését?

— Az alkalom barátom! Ahogy mondják: Az alkalom szüli a tolvajt. A leány ott szolgált a leány szüleinél. Inas, vagy kocsis volt, már nem tudom... Fordult elő ilyen eset ezen a nagyterjedelmű sárteken már máshol is. S a szerelem vak. Az sok esetben nem igen szokott mérlegelni semmit.

— Igazad van! Fejeztem be én az érdekes diskurzust. Fejedelmi családokban is fordulnak elő messzaliánsz házasságok. Miért csudálkoznánk hát rajta, ha falun élő emberek köz is alakulnak ki e fajta histórik.

A Dmke debreceni internátusa.

Értekezlet a városházán.

Röviden megemlékeztünk már arról a nagyszabású kulturintézményről, melyet a Délmagyarországi Közmivelődségi egyesület tervez Debrecenben létesíteni. A nagyjelentőségű s a városra nézve óriási hordereővel bíró intézmény ügyében tegnap délelőtt a városházán értekezlet volt, melyen a meghívottak teljes tájékozódást nyertek a tervezett fiu internátus célja felől.

Arról van szó, hogy Debrecenben a jövő év egyetemi városban 300 közép és felső iskolába járó diák részére épüljön fel az internátus, amelyben a modern pedagogia alapelveinek megfelelően nyernének felügyeletet a tanuló ifjak.

A Dmke már több városban létesített ilyen intézményt s mindenütt páratlan sikert ért el a nemzeti nevelés-ügy dicsőségére.

Az értekezleten Kovács József polgármester elnökölt. Jelen voltak: Kenézy Gyula, Aczél Géza, Szilágyi Imre, Tüdős János dr, Körner Adolf, Szabó Kálmán, Márk Endre, Roncsik Lajos, Rostás István, Szávay Gyula, dr Fejér Ferenc, Schwartz Vilmos, Bárdos Géza, Szentkirályi Tivadar, Csóka Samu, K. Tóth Mihály dr, Vargha Elemér dr, Janosi Zoltán, Petzko Ernő és Gallovics Jenő, a Dmke főtitkára.

Az ülés megnyitása után Kovács József polgármester vázolta röviden az értekezlet célját, majd Gallovich Jenő fejtette ki, hogy a Dmke Debrecenben, a jövő év egyetemi városban azért óhajtja a fiu internátust létesíteni, hogy az Északkeleti Magyarország ifjúságát ebbe a színmagyar városba vonzza tanulmányainak folytatása céljából.

K. Tóth Mihály dr kulturatanácsos felolvasta a Dmke beadványát, amelyben az internátus céljaira telket, az építkezésre téglát kér. — A többi költségeket a Dmke hajlandó fedezni és pedig úgy, hogy évenként az annuitást fizeti. Az épület a városé lesz, sőt az internátus felett az összes jogokat is Debrecen gyakorolja. A Dmke mindössze egy tagjával képviselteti magát a felügyelő bizottságban, míg a többi tagokat a város törvényhatósága delegálná. A felügyelő bizottság elnöke mindenkor a város polgármestere lenne.

Márk Endre örömmel üdvözli a szép tervet. Készséggel hozzájárul ahhoz, hogy a város megadja a Dmke által kért telket és téglát. Csak azt kötné ki, hogy az ifjuság olcsó díjért nyerjen ott ellátást.

Tüdős János dr hasonló értelemben szól. Főként annak örül az internátusban faj, vallás és nemzetiségi tekintet nélkül fogják a tanulókat felvenni. Itt azonban szeretné, ha az internátusban nemcsak magyar fiuk, hanem nemzetiségiek is helyet kapnának, hogy Debrecen magyarosító ereje itt tartózkodásuk alatt hatással volna rájuk nézve.

Janosi Zoltán nem osztja Tüdős János felfogását. Szerinte éppen a magyar fiuknak kell az internátusban több helyet biztosítani. Emellett nem zárkózik el attól, hogy a magyarokkal szimpatizáló többi nemzetiségiek fiait is felvétessenek.

Gallovich Jenő kijelenti, hogy ez teljesen aggodalom, mert hisz a felvétel fölött a felügyelő bizottság dönt s a városnak teljes szabadsága lesz a magyarság érdekeit tekintve venni.

Szávay Gyula a kérdés pénzügyi részéhez szólott. Tüdős János felfogását osztja s óhajtandónak tartja, hogy az internátusban nemzetiségi ifjak is helyet kapjanak éppen a magyarság érdekében.

Többek felszólalása után az értekezlet elhatározta, hogy a közgyűlés elé pártolólág terjeszti az ügyet. Az internátus helyéül a Petőfi-téren lévő régi katolikus szegényház telkét jelölték ki. Itt fog a kétemeletes szép palota felépülni.

Mint hogy a Dmke már a jövő tanévben

megakarja nyitni az internátust. A város egy alkalmas bérházat fog rendelkezésre bocsátani, hogy a jelentkezők szeptembertől kezdve elhelyezhetők legyenek. Az internátus építését még ez évben fogják megkezdeni.

Kozarek lánya.

Kardhordó Árpád kedvese.

A nemrégiben elhalt Kardhordó Árpád volt mutatványos, kikiáltó, szivacskereskedő, állatszeliadó, népszónok és képviselőjelölt hagyatéka körül nagy bonyodalmak támadtak.

Kardhordó a családját néhány évvel ezelőtt elhagyta és közös háztartást kezdett Kozarek Máriával, az elhunyt hóhér leányával.

Akkoriban Kardhordó egészen szegény, letört ember volt, akinek nem volt egyebe, csak a hirneve. Jött azonban a városligeti vurstli áthelyezése és Kardhordó, mint a mutatványosok elnöke és nagyon élelmes ember, fáradozásainak jutalmául magának is szerzet helyet a mutatványos téren. A helyet azután jó pénzért átengedte a Fesztivál-körkép-társaságnak.

Ilyen módon szerzett újabb tőkével azután újra felcsapott utazó mutatványosnak és szép pénzt szerzett.

Újában mindenütt elkísérte Kozarek Mária. Idegenben azonban nagybeteg lett Kardhordó, hazajött és mikor a vég közeledését érezte, kibékült családjával, hazament meghalni.

Özvegy Kardhordó Árpádné most ügyvédje útján följelentette a hóhér leányát, hogy az a Kardhordó Árpád által rábizott pénzt nem adta át Kardhordónak, tehát elsikkasztotta.

A rendőrség megindította a vizsgálatot és kihallgatta a megvádolt nőt, aki beismeri, hogy kapott pénzt Kardhordótól, ami természetes is, mert hiszen közös háztartásban élt vele, de ezt a pénzt kikötések nélkül és nem megőrzésre kapta. A pénzhez pedig részben joga is volt, mert együtt szerezték. A följelentésben nem lát egyebet, mint a megcsalt és elhagyott asszony boszúját.

SZINHÁZ.

* **G. Ternovszky Margit fellépte.** Érdekes vendégjátékban lesz részünk vasárnap este. Ez estén lép fel G. Ternovszky Margit Huszka szép zenéjű operettjében, az Aranyvirág című szerepében. A kiváló művész nemrég több estén Szegeden vendégszerepelt és az ottani lapok az elragadtatás hangján emlékeznek meg a művész kiváló színpadi képességeiről.

* **Hercegisasszony — délután.** Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal Lehár szenzációs sikerű nagy operettje a Hercegisasszony kerül előadásra, a főszerepekben csakugy mint eddig Zilahiné, Jakabfi A., Herváth és Tormaival.

* **Bőregér.** Jövő héten kerül színre a Szabadiskola javára Strauss örökbecsű nagy operettje a Bőregér, elsőrangú kiosztásán.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

IRODALOM.

Vörösmarty ismeretlen levele. Fejérmegye nagyszőlőitjének, Vörösmarty Mihálynak igen érdekes és eddig ismeretlen levele került nyilvánosságra, amelyet a nagy költő halála előtt egy esztendővel írt Nyékről barátjához, Tóth Lőrinchez. Az eredeti levél, mely Poméry János tulajdonában van s amely szomorú világot vet a költőkirály nyomászó anyagi helyzetére, a következőképp hangzik: Nyék, aug. 14. 1854.

Kedves Barátom!

Heckenast Fűredről megtette írásbeli ajánlatát munkáimért. Én is jobbnak látom írásba foglalni azokat s határozottabban kijelelni közbenjárásod mellett. Heckenastnak azért nem írok, mert talán azóta már nincs Fűreden. Mindenesetre elismerem az idők mostohaságát, de munkáimért jelenleg nem fogadhatok el kevesebbet, mint amennyit mondtam, 6000 váltót, azaz hatezer forintot és pedig a következő feltételek alatt:

1. A munkákat, melyek kiadását egy időre eladom, évenként fogjuk kijelelni. S ebben részemről nem csinállok sok nehézséget, ha egy-két ívvel többre vagy kevesebbre megy is.

2. Ha időközben új munkáim készülnek, az eddig kinyomottakat ide nem érve, az új alku tárgya lesz.

3. Az átengedett munkákat hat év lefolyása alatt ki nem nyomatom, számítva az éveket a munkák kézbesítésétől.

4. A kiadónak joga lesz egyes műveket külön is vagy nagyobb számban nyomtatni, de csak kitett idő határai közt.

5. Az összeg felét a kiadó a munkák átvételkor tartozik kifizetni, a másik felét ahhoz egy évre, vagy másfél évre.

Kérek édes Lencim, közöld ezt Heckenasttal, Sok alkudozásra, vesződségre nem kérek föl, mert ebből nem igen fogok engedhetni, de rövid tudósításodat elvárom. Annyira kifogytam a pénzből, hogy még Barackára sem tudok elmenni. Kaparj össze az Isten áldjon meg, néhány forintot, lekecsiszd Kemény Zsigát is, s ha másképp nem, küld ki postán.

Adósság, tehetetlenség, sánta remény, hidd meg, alig nevezhető életnek. Itt a lelki erő oszlop, amelyről elpusztul a híd. Isten áldjon benneteket.

Barátod
Vörösmarty.

Nemsokára a levél megírása után, 1855. november 19 én a „Szózat” nagy költője meghalt.

Újabb magyar költők. Nyugat kiadásában most megjelent „Újabb magyar költők” című lyrai anthologia kétségtelenül egyike a legértékesebb új magyar könyveknek. Világos, tiszta képet ad a mai magasra fejlődött magyar költészetéről, felettébb alkalmas lesz arra, hogy megdöntse a modern költészetől hiresztelt tévtanokat és egészen természetesen felettébb hasznos lesz mindenkire, aki érdeklődik a magyar irodalom iránt. Husz év lyrai terméséből összeválogatott a kötet, a melyben mintegy ötven poéta egész sereg olyan költeménnyel szerepel, a melyek a költők egyéniségére legjellemzőbbek, mert éles fényt vetnek azok egyénenként elkülönülő világ-fölfogására, témakörére és technikájára. Az anthologia régóta érzett szükségletet elégít ki s az a nagyarányu, szinte példátlanul nagyarányu érdeklődés, a mely már a tervet fogadta egyik igen erős bizonyítéka annak, hogy mennyire megérett a mostani idő az anthologia kiadására.

Senki, aki érdeklődik a modern, magyar költészet iránt, nem nélkülözheti ezt a könyvet, amely valójában szinte összegezetten adja a nemrégiben lefolytatott irodalmi harc eredményét és amely valójában hűséges, hibátlanul tükröző tükre kulturális életünk reneszanszának. Az anthológiához Elek Artur irt gyönyörűségkeltően nemesen szóló perspektívából elgondolt előszót és a költemények rengeteg feladatát jelentő összeválogatását is ő végezte minden elismerést megérdemlő módon. A vaskos kötetben benne van az anthológiában szereplő költők vázlatos életrajza is. A díszkrét izlésű címlapot Falus Elek festőművész tervezte. Dicséretreméltó feladatot végzett a Nyugat, hogy lehetővé tette az anthologia megjelenését, mely az utóbbi husz év lyrai költészetének gazdag tárháza. Kapható minden könykereskedésben és a Nyugat könykiadó részvénytársaságnál (Budapest, V. Méréleg-utca 9.)

A szálloda titka.

Holttest a szekrényben.

— Express tudósítás. —

Tegnap este háborzongató telefonjelentés érkezett a főkapitányság figyeletes tisztjéhez:

— Itt a Kerepesi-ut 40. szám alatt levő Szeiffert szálló portása beszél. Kérem az I. emelet 22. számú szobában valami borzasztó dolog történthetett. A szekrényben egy hulla van, alig lehet a folyosón járni...

A főkapitányságon nagy szenzációt keltett ez a jelentés, mert a rendőrség, amely a braganzai hercegnek teendő szívességgel annyira hoppon maradt, szerette volna valami igazi szenzációval kiköszörölni a csorbát. Fiakkerre álltak hát a rendőrtisztviselők, detektívek és száguldoztak a Kerepesi útra, a Ferenc József laktanya mellett levő szállóba. Itt mindenekelőtt megállapították, hogy a szobában február elsejétől április 1-ig Gavin Hellén svájci származásu francia tanítónő lakott, aki április elsején fizetés nélkül távozott.

Fölmentek az első emelet 22. számú szobába, ahol csakugyan förtelmes hullabűz fogadta a belépőket. Mintha nem is egy holttest, hanem egész morgue lett volna elrejtve a rozoga barna szekrényben.

A rendőrség bátorszívű emberei oda-léptek a szekrényhez, feltörték és várták, hogy kizuhan onnan egy meggyilkolt milliómos holtteste. De nem zuhant ki semmi, ellenben véres rongydarabok között egy már teljesen szétmállott csecsemő-hullát találtak. A holttest annyira felismerhetetlen volt, hogy majd csak görcsövi vizsgálat állapítja meg: megszületett-e a csecsemő, vagy sem.

A míg ez a vizsgálat véget ér, a rendőrség nyomozza a nevelőnőt, a kiről a házbeliek elmondották, hogy eleinte rendesen fizette a lakásbért, később azonban adós maradt. Márciusban sokat betegeskedett, feküdt, fürdött és április elején megszökött a szállóból. Ha kiderül, hogy a csecsemő élve született, gyilkosság címen megindítják ellene az eljárást.

Megnyilt! Reichmann Lipót Megnyilt!

uri, női divat és gyermekruha áruháza, Piac-utca 85. sz. Royal szállóval szemben. Szabó kellékek, rövid, diszaruk, blouzok, pongyolák, selymek, a legdivatosabb dolgok olcsó árban kaphatók.

Jelenetek a rendőrségről.

Ügyes-bajos atyafiak.

Vámkerülés miatt lett egy atyafi beidézve a kapitányságra. Nagy alázatosan állított be a hivatalos helyiségbe és esküdözött égre-földre, hogy ő nem kerülte el a vámot.

— Nem is tehettem volna meg, vagy mit is mondok, ha megtehettem volna, akkor legalább is lenne lovam. Mert kérem, egész télen nem volt, de meg nincsenek lovaim, hát hogyan kerülhettem volna el vámos ló nélkül. Gyalog járó ember vagyok én kérem.

Egy órai vallatás után a kapitány belátta, hogy az atyafinak igaza van és kihirdette a felmentő ítéletet. A polgártárs ravaszul pislogott egyet-kettőt, aztán megvakargatta a fejbubját.

— Hát így csak elmehetnék kérem, csak el, ugy-e?

— Isten hírével . . .

— Dejszen, azért mégis csak baj van. Baj, már mint a mulasztásom irányában.

— Napidíjat akar.

— Igenis kérem átosszaggal, a napidíjat, mert kérem egy egész napot mulasztok. Vidékről jöttem és egy ilyen szegény, gyalogjáró ember, mint én . . .

— Hát mennyit számít fel . . .

— Hát kérem, — kezdte hadarni nagy sebesen — kérem, 15 korona.

— Micsoda? — tört elő a kapitányból a felháborodás — ki kap a mai világban 15 korona napszámot. Zsiványság ennyit kérni.

— Zsiványság? — háborodik fel az atyafi — zsiványság? Hát a két lovam, amelyiken bejöttem, csak megkerestek annyit?!

Veszekedés miatt volt tárgyalásra beidézve két, egy házban megférhetetlen lakó. A kapitány békítette őket, de hát nem sikerült sehogyan sem a békét helyreállítani. A felperes azt állította, hogy az alperes beütötte a fejét, igaznak igaz volt, hogy a felperes feje be volt kötve, de azt bizonyítani alperes tagadásával szemben nem lehetett, mert az esetnek szemtanuja nem volt. A kapitányt meg bosszantotta az egész eset és különösen az, hogy a való tényállást nem tudta sehogyszem megállapítani. Nagy mérgében, hogy már egyszer véget szakítson az ügynek, de különösen, hogy a kellemetlen felektől megszabaduljon, reájuk kiátkozott:

— Megbüntetem mindegyiküket 50 koronával.

— A felperest előntötte az elkeseredés és felordított:

— Mit, engem?

— Magát hát, érti?

— Hát nem elég, hogy betörtem a magam fejét, most még engem akar lebüntetni?

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Gyermekek katasztrófája.

Aszülői gondatlanság áldozatai

Megrendítő katasztrófa történt tegnap Derecskén. Két gyermek esett áldozatul a szülői gondatlanságnak. A debreceni ügyészségnek jelentette a derecskei főszolgabíró, hogy Varga Imre derecskei gazdálkodó és a felesége vásárra mentek. Hogy ügyes-bajos dolgaikat hamarosan el tudják végezni, két kis gyermeküket, a 4 éves Imrét és a 2 éves Terézt nem vitték magukkal, hanem odahaza hagyták a szobában, amelynek ajtaját bezárták.

A gyermekek egyideig játszadoztak, de, úgy látszik, elunhatták magukat az elhagyatottságban és így történt, hogy a kis Varga Imre valami szórakozást keresett. Felmászott a komótra, ahonnét egy pakli kénés gyufát szedett le. A gyufát meggyújtotta s egy szál-tól az egész csomag lángra lobbant. A főtogató, kénés szagtól a gyermekek az ajtó mellé húzódtak és ez volt a vesztük.

A gyufától a földön heverő gyulékony anyagok lángot fogtak s egy-két perc múlva a tűz belekapott az ágynevénybe is. A két gyermek kétségbeesetten felmászott az ágyra, mert azt hitték, hogy a tűz ott nem éri el őket. A vészeselem oly gyorsan terjedt el a szobában, hogy nem telet bele egy félóra s az egész butorzat lángokban állott. A két Varga gyerek ott pusztult el a szobában. A füst hatalmasan tödült ki az ablakon, mire az utca népe figyelmessé leit. Amint a segítséget nyújtó emberek az ablakot betörték, lángok csaptak ki az épületből s mihamar a ház teteje is égett.

Az embereknek sejtelve sem volt, hogy Vargák gyermekei a szobában vannak. A tüzet nehezen tudták lokalizálni. Leégett az egész ház, benne az összes butor.

Mikor a szülők hazajöttek, jajveszékelve rohantak a romhalmazban álló házba, de már nem találhatták meg élve gyermekeiket. Megszenesedést holttestük a szoba egyik sarkában volt. A községben óriási a részvét a család iránt. A debreceni kir. ügyészség a vizsgálatot elrendelte. A törvénytörési orvos ma délelőtt kiutazott Derecskére.

A gondatlan szülők ellen az eljárást folyamatba teszik.

UJDONSÁGOK

Virágos ablakok.

Virágos ablakok címen néhány évvel ezelőt országszerte mozgalom indult meg a városokban, hogy külföldi mintára virággal díszítsenek fel az ablakok, mert ez nem csak barátságosan kellemes hangulatot áraszt a városban, hanem a szépérzékét is fejleszti, azonkívül nemes és ártatlan versengést idéz elő.

Sok városban külön egyesület alakult a propaganda érdekében, nálunk Debrecenben a sajtó agitációja tartotta ébren, igen szép eredménnyel, mert többen akadtak, kik virággal látták el ablakaikat. Előljárt a szép példával a város és vármegye, melyek székházainak virágos ablakai pazar látványt nyújtottak.

A sajtó agitációjának más városokban az az eredménye lett, hogy a polgárság alapot gyűjtött, amelyből a legszebb virágos ablakot jutalom díjakkal honoráltak. Ezt az ötletet nem ártana Debrecenben is megvalósítani. Csak akarat kell hozzá s meglehet kezdeni a gyűjtést.

Most újra itt van a tavasz, néhány nap vagy hét múlva virágdíszben fog pompázni

a természet, csak bent a városban lesz komor a világ, annál komorabb, minél nagyobb a forgalom.

Ne hagyja elaludni a város tanácsa a szép kezdeményezést és a mi nem volt lehetséges eddig, azt pótolja ki az idén, hívja fel nemes versenyre városunk közönségét és mi megvagyunk győződve arról, hogy Debrecen hölgyei; szép asszonyai és szép leányai a legrövidebb idő alatt virágdíszbe borítják lakásablakaikat, tavaszt varázsolnak a köépületekre, a mindennapi élet forgatós utcáinak színtelenségébe!

Adjunk is szint az utcáknak, legyen minden ház ablaka tanúsága az élet szépségének.

— **Vasárnapi istentiszteletok.** Április hó 23 án prédikálni fognak a következő ref. lelkész urak: a Nagytemplomban Szentimrey Dániel 4 th., a Kistemplomban Szász Imre 3 th., a Kossuth-utcai templomban Bányai Lajos 3 th., az Ispotályi templomban Balogh Béla 3 th., a Csapókerti imaházban nt. Kovács János vallásos. lelkész, a Homokkerti imaházban tisz. Bereczky József főisk. szénior.

— **A villamos és a város.** A multkor a város tanácsa foglalkozott a villamos vasúti dolgaival. Többek között kifogásolta a tanács, hogy a villamos kocsi áramszedő villája nagyobb, mint amilyennek kell lennie s ezért a vezetékkel azzal fenyegeti, hogy leszakad. A tanács megkereste az igazgatóságot, hogy az áramszedő villákból vágasson le annyit, amennyi a vezetéknel szükséges. Az igazgatóság tegnap értesítette a tanácsot, hogy a vezetékkel fel fogja emeltetni s így a drótok feszültsége elkerülhető.

— **A kamara közgyűlése.** A debreceni kereskedelmi és ipar kamara saját székháza tanácstermében e hó 27-én, csütörtökön délután tartja rendes közgyűlését. A kamara most küldte szét a közgyűlési meghívókat. A tárgysorozaton sok érdekes ügy szerepel. Ezek között nagy érdeklődésre számít a kassa—temesvári közvetlen vasúti vonal ügye, továbbá a nagyléta—székelyhídi vasut kiépítésének kérdése. A forgalmi ügyeken kívül még sok más nagyjelentőségű dolgokat fognak a közgyűlésen elintézni.

— **Névszerinti szavazások.** Kovács József polgarmester a következő értesítést közli: A legközelebb megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a következő ingatlanokra vonatkozó névszerinti szavazások fognak megejteni: 1. Forrai Ernő helybeli lakos tulajdonát képező, gróf Degenfeld-tér 2-ik sorszámú házastelek megszerzése felett (harmadikban). 2. Takács Bálint és neje helybeli lakosok tulajdonát tevő, Vörösmartv-utca 13 ik sorszámú házastelek megvétele felett (első ízben). 3. Kontsek Géza helybeli lakos tulajdonát képező kertészeti telepnek megvétele felett (első ízben). 4. Dr. Fráter Imre Simonyi-ut-i kerti földjéből 214/25 négyszögöl területnek a kórház telkéből kivágandó 129 négyszögöl területével kicserélése felett (első ízben). 5. A város tulajdonát képező Bocskay-tér 1-ső számú házasteleknek Buray András és József helybeli lakosok részére eladása felett (első ízben). 6. A Máv. Debrecen állomáson létesített új tömegáru-rakterület részére szükséges föld átengedése felett (első ízben).

— **Elhunyt urilasszony.** Részvétellel értesítünk egy debreceni fiatal urilasszony elhunytáról. Uray Tiborné, urai Uray Tibor és kir. huszártőhadnagy felesége életének 24-ik évében hosszas szenvedés után április 15-én a svájci Davosban elhunyt. A megboldogult nagy és előkelő rokonságot borított gyászba. Temetése folyó hó 23-án, vasárnap fog megtörténni a róm. kath. egyház szertartásai szerint Érkörtvélyesen, ahol a családi sírboltban fogják örök nyugalomra helyezni.

— **A Debreceni Első takarékpénztár 4 és fél százalékos zálogleveleinek ez évi rendes kisorsolását folyó hó 25-én kedden délután 4 órákor tartja meg üléstermében.**

— **A Pálffy-Bakoss kiállítás két napig lesz nyitva.** A Pálffy-Bakoss kiállítás a vége felé közeledik. Még csak ma és holnap lesz nyitva. Azok, akik képet vásároltak, holnap délután hat órákor képeiket átvehetik a városháza dísztermében. Az eddigi mesés eredmény szerint 81 kép fog műpártolóink otthonába vándorolni. De azt hisszük, hogy a kiállítók mindenkitől elismert kiváló művészhetsége még az utolsó napon vásárlásra bírja azokat, akik eddig bármi oknál fogva ingadoztak volna. Mert az is bizonyos, hogy hosszú idő telhetik el, amíg ismét ilyen igen mérsékelt ár mellett juthatnak művészi képek birtokába. Hiszen ezt az előnyt egyesegyedül a képeknek ily nagyszámu, tömeges kiállítása nyújthatja. Ujabbban a következő művásárlások történtek: Adler Ferencné (Gesztenye fák), Dr. Eisenmann Oszkár (Köd Bornholm-ban), Karai Sándor (Baromiak), Nagy József (Ribizligaly), Dr. Lukács Emilné (Hullámok, Halászbárkák, Közelgő vihar).

— **Öngyilkos író.** Budapestről jelenik: Ma reggel hat órákor Gabányi István, a Nemzeti Színház tagja, sportújságíró, Baross-utca 43. szám alatt lévő lakásán egy üveg morfiomoldatot hajtott fel és aligha maradhat életben. Az első orvosi segélyben dr. Tóvölgyi Elemér részesítette Gabányit. Élesztési kísérletei azonban teljesen sikertelenek maradtak, úgy, hogy másik orvost is kellett hívni, de a két orvos együttes munkája is eredménytelen maradt. Ekkor nyolc óra tájban hívták a mentőket, akik a beteget a Rókus-kórházba szállították. Ott a 48. kórteremben helyezték és dr. Lassányi Aladár vette kezelés alá. Az élesztési kísérletek és az injekciók itt sem használtak. Gabányi István halálos mély álma nem szűnt meg. Allapota rendkívül aggasztó, az orvosok nem hiszik, hogy megmenthetik az életnek. Az utóbbi időben nagyon elromlott Gabányiék családi élete. Az asszony rendkívül féltékeny volt és ez mindkettőjük életét megrontotta. Ehhez járult, hogy Gabányiné erős morfinista. Ez a szenvedélye annyira tönkretette idegzetét, hogy már a Ringer-szanatoriumban is kellett kezelteni. Az éjszakai tragikus jelenet egy színész-növendék miatt történt, akivel már régen gyanúsítja az asszony a férjét.

— **A debreceni állatvédő egyesület.** A megalakítandó állatvédő egyesületbe eddig a következők jelentették be belépésüket: Poroszlai László, Frigyesi Jenő, Demetrovics Dezső (alapító tag), Handtel Vilmos, Máthé Albert, Schmeer Mór, ifj. Mórész Bertalan, Tóth Imre, Oláh Ignác, Reinhold Miklós, Havas Kálmán, Petrányi Béla, Berzöffy Vince (alapító tag), Márk Endre, Debreceni Jenő, dr. Földy József, dr. Lóki Béla, Szalay József, dr. Burger Péter, Róth Bernáth, Publig Ernő, Békés Lajos, Lusztig Károly, Rickl Antal, Somossy László, dr. Szántó Sámuel, dr. Legányi Gyula, Tóth István, Tafler Ignác, Csóka Sámuel, Kontsek Géza, Grósz Nagy Ferenc, dr. Révi Nándor, Vecsey Zoltán, Hummel Árpád. Az előkészítő bizottság kéri azon egyesületeket és egyeseket, akik gyűjteményeket és izeket — ha üresen is — a polgármesteri titkári hivatalban melőbb beszoigáltatni sziveskedjenek.

— **Elhaltak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Kocsis Lajos r. kath. 5 éves, Nagy Sándor ref. 17 éves, Rottenberg Dávid izr. 39 éves, özv. Dézsi Istvánné ref. 67 éves, Szathmáry Ida ref. 20 éves.

— **Rablótámadás az utcán.** Juhász János negyvenkét éves földműves Valkó községből Budapestre jött a lóvásárra. A becsületes gazda ilyenkor a hasznosat egyesíteni szokta a kellemessel és Juhász is betért a Spalt-féle vendéglőbe egy pohár borra. Kettő lett belőle, sőt: három is, mert Juhász nem egyedül ivott, az asztalához került egy leány, akivel hamarosan annyira megbarátkozott, hogy elkísérte. Este hét órákor jutottak az Asztalos Sándor-utcába, ahol hirtelen három csavargó támadta meg őket, a leány nevelve elszaladt, a három jómadár pedig a magára maradt gazdát véresre verte és kétszáz korona készpénzét elrabolta. Így vásárolt lovat Budapesten Juhász János uram.

— **Altisztek az irodákban.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett Hajdumegye törvényhatóságához az igazolványos altiszteknek irnokokul való alkalmazása ügyében. A rendelet előírja, hogy a járási és központi irnoki állások betöltésénél előnyben kell részesíteni az igazolvánnyal és irodai alkalmazásra képesített altiszteket. Járási irnokok csupán azok lehetnek, akik legalább három hónapig próbaszolgálatokat végeztek valamelyik főszoigabírósnál. Központi irnokok próbaszolgálat nélkül is lehetnek altisztek, akik azonban a három hónapos próbaidő alatt teljes katonai fizetésüket élvezik.

— **Háromszemű gyermek.** Temesvárott egy szegény napszámos asszonynak torz gyermeke született, valóságos szörnyszülött, akinek két orra és három szeme van. Az asszony Mitics Neda szerb napszámos felesége. Az újszülött teljesen egészségesnek látszik, de a két szeme között, az orr fölött egy harmadik, csukott szem látszik. Egy orvos az abnormitásról a következőket mondta:

— Érdekes, hogy a daganat alapján a pofacsontok épen olyan tereget alkotnak, mint a szemüreg. A daganat tömört tapintatu és kétségkívül a csodadagokhoz tartozik. Kiirtása után a górcsövi vizsgálat fogja kimutatni, hogy idegalkatrészek vannak-e benne, ami azért volna érdekes, mert eddig oly abnormitás, mely egy szemfeletti szemet utánozna, tudommal ismeretve nincs.

— **A „Vasárnapi Ujság”** április 23-iki száma első helyén Zichy Agost gróf új főudvarnagy arcképét közli. A többi képek érdekes sorozatát a magyar képzőművésznők kiállítására, az argentinai hustermelés, az albániai lázadás, a bagdadi vasut, a Tressza operaházi premiére, a husvéti nagy football-verseny, a newyorki nagy tűzvész stb. adják meg. Szépirodalmi olvasmányok: Mórész Zsigmond novellája, Rákosi Viktor regénye, Kárpáti Aurél és Balla Ignác versei, Marcelle Tinayre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Alexander Bernát tárcája a vándorösztrónról. Junius cikke, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Napernyő** ujdonságok, bőrkezttyük, gyönyörű harisnyák rém olcsón kaphatók Vidánál Városház épület.

— **Máthé János** vízvezeték, fürdőberendezés és csatornázási vállalata. Elvállalja az udvar szakszerű csatornázását a kaputól befelé, kívánat szerint, kőagyag beton vagy öntöttvascsövekkel Tetővíz lefolyó udvari vezeték bekötését a csatornába. Fürdőberendezés, angol closet felszerelését. Jótállással jutányos áron. Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. Minta üzlet: Egyháztér 5. szám. Telefon szám 321.

— **Automobil sapkák,** gyermek kötények, esőernyők Vidánál Városház épület.

— **A hű barát és a hűtlen asszony.** Szedről írják: Harmadéve katonának ment Balog János cigánylegény. Kedvesét, a szép Rostás Verát legjobb barátjára, Rácz Istvánra bízta. Néhány hónap mulva a cigányt hazabocsájtották, mert beteg lett. Otthon gyanakodni kezdett Verára és a legjobb barátára. Egyszer pálinkázás közben rátámadt Balog Ráczra, aki felelet helyett doronggal fejbe-vágta, majd a szintén jelenlévő Antoni Károly cigánnyal együtt verni kezdték Balogot, aki védekezés közben elővette bicskáját és hasbaszurta Ráczot. A jóbarát holtan esett össze. A tegnapi főtárgyaláson kitént, hogy Balog igazságtalanul vádolta barátját, mert a szép Vera igen sok emberrel megcsalta, egyedül Ráczczal nem, aki hűséges és igaz barát volt. A gyilkost tizenhat havi börtönre ítélték.

— **Csipkék 2** krajcártól, himzések 10 krajcártól kaphatók Vidánál Városház épület.

Nyomdába tanulóknak felvétetik egy fiu.
Piacz-utca 12. sz.

Rabló a vonat alatt.

Rongyokba burkolta magát.

Régen keresett, veszedelmes éjszakai rablót és betörőt kerített kézre véletlenségből a hódmezővásárhelyi rendőrség.

A betörőt országszerte körözték, minden rendőri központ megkapta a veszedelmes ember pontos fényképét, ez okozta aztán a fölfedeztetését és letartóztatását is.

Tegnap délelőtt, mikor a hódmezővásárhelyi pályaudvarról kidőcögött az alföldi vonat, nem nagyon messze a várostól, még a tanyák között nagy rongycsomót vettek észre a vonat vezetői a vasuti töltés árkában. Mikor a vonat elrobogott, a rongytömeg átfordult a másik oldalára. Akkor vették észre, hogy a rongyok alatt egy züllött külsejű, torzonborz alak hever, aki olyan jellegzetes betörőtípus, amilyenre nem egyhamar bámulhat le a mozdonylépcsőről az alföldi vasut fűtője.

A legközelebbi állomásról sietve betelefonoztak a hódmezővásárhelyi rendőri központba, hogy valószínűleg jó fogást tehetne egy őrző az alföldi vasut töltése mellett. Egy őrmester és két ember azonnal el is indult szemlét tartani. Az őrmester találomra fölmarkolt tizenkét fényképet és a bluzába dugta, úgy siettek ki a töltés alá.

Éppen jókor érkeztek. A gyanus külsejű idegen javában aludt, csak éppen a másik oldalára fordult át, mikor a vonat elszakolt fölötte. A három rendőr egy darabig gyönyörködött a tipikus csirkefogóban, akinek ugyancsak rossz álma lehetett, mert rugdalozott és nyöszörgött.

Elővették a fényképeket és már a negyediknél meglepetve konstataáltak, hogy fölismerték a jómadarat. Korsós Sándor volt, országszerte híres betörővezér, akit legutóbb Nagyváradról körözték ékszerablás és utonállás miatt.

Kellemetlen volt persze az ébredés a rendőrség bilincsei között. Rengeteg sok alkulcsok, francia és olasz pénzi, brauningot és reszelőket találta az álmos embernél, aki egy dézsa hidegvíz után fölcusdva beismerte, hogy ő a körözött gonosztevő.

Ma délelőtt érkezik Nagyváradra a regényes körülmények között elfogott belőrdő s azonal a nagyvárad rendőrség veszi pártfogásába.



Rifutó fiu fizetéssel felvétetik lapunk szerkesztőségében



TÁVIRATOK.

Az Unió védekezik.

Tanácskozás Taft elnökénél.

Washington, április 21. Taft elnök Knox államtitkárral és a kongresszus több tagjával, köztük a képviselőház külügyi bizottságának néhány tagjával tanácskozást folytatott a mexikói határon uralkodó helyzetről. Kiszivárgott hírek szerint az elnök kijelentette, hogy az amerikai határ közelében történő ütközetek okából bonyodalmakra kell elkészülnünk, de a hadviseléshez kettő kell. A maga részéről megvan győződve, hogy Mexikó minden eszközt megfog ragadni annak érdekében, hogy a határon tartózkodó politikát kövessen. Az elnök nem tart attól, hogy valamely körülmény szükségessé fogja tenni az intervenciót, vagy bárminemű közvetítést, illetve Mexikó ügyeibe való beavatkozást. Sulzer, a kongresszus tagja az értekezlet befejezése után úgy nyilatkozott, hogy megegyezés jött létre, amelynek értelmében úgy kell cselekedni, hogy az invázió, vagy intervenció elkerülhető legyen.

Oran, április 21. A Taurit vidékére küldött csapatok létszáma 3000 ember. A már ott lévő helyőrségekkel együtt a jövő hét folyamán összesen 8000 ember lesz központositva a Muluya folyó körül.

Szódabikarbona helyett méreg

Lipce, április 21. Brand weimari mérnök tegnap tartotta itt esküvőjét egy építési vállalkozó leányával. A templomból hazajövet az ujdonsült menyecske szódabikarbonát akart bevenni, de a dobozban, amelyet közvetlenül előbb hoztak az üzletből, valami gyorsanoldó méreg lehetett, mert az asszony alig félóra alatt iszonyu kínok között meghalt.

Véres családi dráma.

Szombathely, április 21. Németh János, aki tizenhét évig Budapesten szolgált az államrendőrségnél, két évvel ezelőtt hazaköltözött felesége birtokára, ahol feleségével s ennek családjával állandóan harcban állott a kártya miatt. Az áldatlan családi harcok annyira elkeserítették, hogy Németh felesége és anyósa elpusztítását határozta el.

Tegnap jól bepálírozva fölkereste anyósát és revolverrel halántékán lőtte, azután felesége keresésére indult. Amikor a szántó-

földön megtalálta, kétszer rálőtt, de lövése nem talált.

Ezután Németh Juliskára lőtt, akit súlyosan megsebesített. Erre apósa fejbevégtette Némethet, aki véres fővel elszaladt Körmenre.

Itt a csendőrség letartóztatta és Németh bevallotta, hogy előre elhatározta felesége és anyósa meggyilkolását. Önmagát is főbe akarta lőni, de a revolvertöltények elfogytak. Németh anyósa ma reggel meghalt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Bérekocsai karambol.** Ez év január hó 15-én nagy riadalom volt a Csapó-utcán. Molnár Gábor bérekocsis ittas állapotban hajtotta kocsiját s e közben neki ment Szigeti Gábor bérekocsijának, melyben Lusztig Dávidné ült. A karambol következtében Lusztigné jelentékenyen megsérült. A bíróság a részeg kocsist bűnösnek találta és ezért 20 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre ítélte.

§ **Lopás a pásztorórán.** Morvai Eszter jól ismert alakja a rendőrségnek. Többször meggyűlt már a baja a bírósággal is, mert a jeles hölgy nagy előszeretettel lopta meg lovagjait a pásztorórán. A múlt év őszén Szőnyi Istvántól és Madai Emiltől lopott. Tegnap állott Murvai Eszter a bíróság előtt, mely 1 havi fogházra ítélte.

§ **Becsapta katonáikat.** Ravasz fufanggal játszotta ki a katonai hatóságot Hajzsák Józsefné nyirbátori lakos. Volt egy fia Gábor, akit besoroztak katonának. Mikor tavaly októberben a fiu bevonult, az asszony azt állította, hogy özvegy és fia az eltartója. Ennek alapján Hajzsák Gábort póttartalékba helyezték. Kiderült, hogy az asszony férjénél van, és van keresője. Fegyveres erő elleni kihágás miatt a debreceni törvényszék vonta felelősségre a ravasz asszonyt s 10 korona fő és 5 korona mellékbüntetésre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, április 21.

Az árak 50 kilogramonként

buza ápr.	13'08—13'20.
buza máj.	12'36—12'42.
buza okt.	11'45—11'38.
rozs ápr.	9'92—9'90.
rozs okt.	8'80—8'75.
zab ápr.	10'60—10'60.
zab okt.	7'76—7'76.
tengeri máj. 1911.	6'20—6'17.
Tengeri juli 1911.	6'32—6'27.

Értéktözsde. Osztirák hitelrészvény 653'50
Magyar hitelrészvény 821'75.

A zöldtrágya termés fokozó hatása.

A zöldtrágyázás kiterjedtebb használatát nem lehet eléggé és elégszer ajánlani magyar gazdaközönségünknek, nem különösen azért, mert országunk állat állománya távolról sincs arányban a bevetett terület nagyságával s így nem tudunk elegendő trágyát termelni, tehát kizárólag istálló trágyával földjeinket nem tudjuk jó termő erőben tartani. Nem lehet eléggé és sokszor ajánlani azért sem, mert számos hazai kísérlet bizonyítja, hogy a műtrágyázással kombinált zöldtrágyázás 2—10 mm.-ás termés többletet ad kat. holdanként.

Fekete ugart sem a homokon, sem a kötött földön nem volna szabad tartani s mégis az országban egy millió 200,000 hektár ugar van, holott ha az ugar területet zöldtrágyával láttnók el, sok millió haszon háramolna ez országra. Különösen a homok talajokon látnunk rengeteg sok ugart s mégis e homok talajok csak 3 mm.-ás terméseket adnak, holott néhány évi zöldtrágyázás után a termés átlagokat 8—10 mm.-ra lehetne emelni.

A magyar királyi növénytermelési kísérleti állomás 1907-ben nyulzapuka zöldtrágyázás után sovány homok talajokon 183, 237, 393, 397 és 1005 kg. termés többletet ért el rozssal. Ugyanazon évben különböző homok talajokon, homoki borsó zöldtrágyázással 4 helyen 100—200 kg.-ig, 3 helyen 200—300 kg.-ig, 2 helyen 300—300 kg.-ig, 2 helyen 400—500 kg.-ig terjedhető nagyobb termést ért el kat. holdanként.

Egy másik, ugyancsak homoki gazdaságokban folytatott kísérletezés alkalmával nyulzapuka zöldtrágyázással 55, 220, 262, 280, 287, 453 és 720 kg.-al kapott nagyobb terméseket.

Látható tehát ezen adatokból, hogy a zöldtrágyás már az első évben is nagyon számottevő termés többletet szokott eredményezni s a zöldtrágyázás megismérlése esetén pedig a terméstöbbletek még inkább fokozódnak s ezen eljárás által néhány év alatt a leghívtányabb futó homokból is jó minőségű álló homokot lehet teremteni.

Az első évben ugyanis a zöldtrágya növények nem adnak olyan terméseket, mint később, mert a futó homokban nincs elegendő nitrogént gyűjtő baktérium, amelyek jelenléte pedig ezen növények fejlődéséhez okvetlenül szükséges. Azért nagyon helyesen jár el a gazda, aki mielőtt először bevelné a földjét valamely zöldtrágyának való maggal, egy néhány szekér istálló trágyát tereget el azon vagy pedig olyan talajról visz oda a 1—2 métermázsza földet s szór el, amely talaj már lóherét, lucernát vagy más pillangós növényt jól termelt.

A legrosszabb sivó homokon nyulzapukával vagy csilagfürttel tegyük először kísérletet. Talán valamennyi pillangós virágú növény közül a csilagfürt az, amely a futó homokon legjobban diszlik. Katasztrális holdanként 80—100 kilogramm vetőmagra van szükség, amelynek ára métermázsánként 17 korona körül szokott ingadozni.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

De már mégsem hanykolódott olyan kínos izgatottságban, mint annak előtte.

Az örömtől most már nem tudott elaludni.

Oly jól érezte magát, mintha csak most vált volna a szegény tót legényből a gazdag Sztupa Mihályiyá.

Minden aggodalom el volt hárlva fejből, legfőbb óhajta teljesülve, a bosszu műve végrehajtva.

Ami ezen túl következik még, csak örvendetes lehet reá nézve, gondolá Sztupa Mihály.

Hajnaltól aztán, mikor még a házban mindenki aludt elhagyta ágyát, kiment a kertbe.

Ott a kerítés közelében terebélyes diófa állt, annak tövében gödrött vályt és a lopott pénzt odaásta el, anélkül, hogy csak megolvasta volna.

A tett végrehajtása után Sztupát a béke lebegte körül.

A végzetes éj után tisztafényű téli nap sütött ki, a Sztupa szívében pedig egy hang azt sugta, hogy messze van még a célól.

Folytatjuk.

Modern üzlet.

Szezon cikk: Elegáns háztartási jég-szekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és két ajtóval I-ső rendű gyártmány nagy választékban jótállással, jutányos áron beszerezhetők **Egyháztér 5. számú** üzletben (Nagytemplom mellett). Javítások díjtalanul eszközöltetnek.



Ugyanott diszes és célszerű

mosogató asztalok,
szobaklozettek gyengélkedők
részére a legegyszerűbbtől
a legdiszesebbig, **bidetsek,**

fürdőkádak, fürdőkályhák, mosdók és minden egyéb modern fürdőszobai berendezések kaphatók.

Minden nagyhangu hirdelésnél jobban beszél a személyzs meggyőződés.

Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Máthéi János

vizvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata.

Műhely és iroda: Darabos utca 54. szám.
Telefonszám 321.

Legjobb arcz és kézápolószer a
Gyöngyvirág krém 1 korona
Szappan 70 filér és Puder 1 korona.

KUBEK SÁNDOR

„Meváltó“ gyógyszer-tárában.
Debreczen, Tiszapalota.



Jegyzse meg magának pontosan azt,
hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-
gép a mely csak létezik.

Tü nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek
egy tü nélküli Pathephonon játazon.

A PATHE FRERES, PARIS

világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.
Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRERES

WIEN, I,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva
Szt. Petervár, Odessa, Brüsszel,
Amsterdam, Barcelona, Milanó,
Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
pore, Shangai, Tokio stb.



Könyvnyomda

Hirlapkiadóvállalat

áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év óta fennálló

Könyvnyomdám

a hirlapkiadó vállalattal együtt folyó hó végén áthelyezem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalmából könyvnyomdám **szedő-
gépekkel és új modern anyagokkal
villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.

Telefon 330.

**Fényképészeti cikkek és levélpapírok Piac-utca 12. sz. a. papírüzletemben
jutányos árban beszerezhetők.**

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű báli bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Házmasternek kerestelik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Postakosár fajalma franko 2:50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házilag főzött különleges barackklevárnak kilóját 2:40, mézédés szilvalekvárnak 1—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállit Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Botlálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Ákáczzsólókarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályii-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

A hajregénator az őszülő haj eredeti színét visszaadja anélkül, hogy festene. Ára 1 kor. 50 fillér Kubek Sándor „Meváltó” gyógyszerárában Debrecen, Tiszapalota.



Harzi kanári madarak
állandóan kaphatók

2 éves nőtények 4—6 kor.

Csokonay Gyúlánál
Debrecen, Péterfia-utca 61.

Eladó

20 kat. hold 423 □-öl területű
ondódi tanya.

Felvilágosítást ad naponként d. u.
3—5 óráig **Dr Ember Ernő**
ügyvéd Piac-utca 6. szám.

Telefon 67.

446.
1911. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 2716/10. 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Halász Ignác részére 60 korona tőke, ennek 1907. év október hó 18. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 103 korona 62 fillér perköltség erejéig 1909. évi július hó 19-én bíróilag felúfoglalt és 629 koronára becsült butorok, képek, fényképező cikkek és egyéb ingóságok **1911. évi április hó 25 én délután 4 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Egyháztér 3. és Nyomtató-utca 7. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérők azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1911. évi április hó 4.

Bódogh Zsigmond,
bírói kiküldött.

A bőven termő, híres

Delewáré

szőlővesszőből

fajtisztán kapható néhány ezer darab jutányos áron **Garai-utca 20. szám alatt** reggel: 7—8 óra között.

Legpon-
tosabb **órák**

legolcsóbban

GASPARIK ÁDÁM

óras és ékszerésznél

Hunyadi-utca 12. szám és fióküzlet

Szent-Anna-utca 2.

„Berson”
gummisarkok
még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.



Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” véd-
jeggyel!

Línx 1909: aranyérem; legnagyobb kiténtetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviselete:

Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.



Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
túlhevített gőzzel
működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépe.

Összegyártás 700 000 lóerőn felül